

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U003076

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 09-09-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Прокопенко Олександр Юрійович

2. Oleksandr Prokopenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7218-8423

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 48007 081 Право

Дата захисту: 25-10-2024

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Департамент стратегічних розслідувань Національної поліції України

Код за ЄДРПОУ: 43305056

Місцезнаходження: вул. Академіка Богомольця, буд. 10, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ID 6890

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.85.51

Тема дисертації:

1. Методика розслідування захоплення представника влади або працівника правоохоронного органу як заручника
2. Methods of investigation of taking a representative of the authorities or an employee of a law enforcement agency as a hostage

Реферат:

1. У дисертації на основі теоретичного узагальнення й аналізу емпіричної бази розроблено окрему криміналістичну методику розслідування захоплення представника влади або працівника правоохоронного органу як заручника. Проведено аналіз теоретичних напрацювань і сформульовано науково обґрунтовані висновки завдяки комплексному використанню загальнонаукових і спеціальних методів. Визначено поняття «криміналістична характеристика захоплення представника влади або працівника правоохоронного органу як заручника», а саме наголошено, що це важлива складова криміналістичної методики, що являє собою детальний, узагальнений опис кримінального правопорушення, який є основою для вирішення практичних завдань, що виникають під час проведення досудового розслідування. З'ясовано значення криміналістичної характеристики захоплення представника влади або працівника правоохоронного органу як заручника, що полягає у двох взаємозалежних аспектах – теоретичному та практичному. Теоретичне значення полягає у

важливій ролі криміналістичної характеристики в структурі методики розслідування, науковому дослідженні та розумінні самого кримінального правопорушення. Практичне значення, своєю чергою, проявляється під час здійснення досудового розслідування, в частині побудови алгоритмів розслідування, висунення слідчих версій, обрання найбільш швидкого та ефективного методу розв'язання задач і направлення матеріалів до суду, з метою притягнення до покарання винних осіб, за здійснення захоплення представника влади чи працівника правоохоронного органу як заручника. Досліджено та визначено джерела отримання інформації для наповнення змісту криміналістичної характеристики захоплення представника влади або працівника правоохоронного органу як заручника. Так, останніми є: документи (письмові, графічні, цифрові) та особи (працівники правоохоронних органів чи органів влади; експерти, спеціалісти; інші учасники кримінального провадження) Розкрито зміст і структуру криміналістичної характеристики захоплення представника влади або працівника правоохоронного органу як заручника. Наголошено, що криміналістична характеристика досліджуваних кримінальних правопорушень є обов'язковим структурним елементом окремої криміналістичної методики їх розслідування. Визначено, що до обов'язкових елементів криміналістичної характеристики досліджуваних злочинів належать: обстановка злочину, що включає в себе час і місце вчинення захоплення; спосіб підготовки, спосіб безпосереднього вчинення та спосіб приховування захоплення; знаряддя та засоби, що використовують злочинці з метою досягнення свого злочинного умислу; сліди злочину; особа потерпілого; особа злочинця; мотив і мета вчинення захоплення представника влади або працівника правоохоронного органу як заручника. Установлено, що обстановка включає в себе інформацію про час і місце вчинення злочину. За основу в дисертаційному дослідженні вжито загальне поняття «місце злочину», щодо якого запропоновано виокремлювати місце захоплення заручника, місце його утримання, місце звільнення заручника та місце затримання злочинця. Зазначено, що під способом учинення захоплення представника влади або працівника правоохоронного органу як заручника, слід вважати, дії злочинця, спрямовані на досягання поставленої мети – здійснення захоплення, що своєю чергою сприятиме реалізації поставлених цілей злочинця. З'ясовано, що способи вчинення захоплення представника влади або працівника правоохоронного органу можуть бути класифіковані на насильницькі, ненасильницькі, відкриті та таємні. Надано визначення поняття «захоплення» та «тримання» особи.

2. In the dissertation, based on the theoretical generalization and analysis of the empirical base, a separate forensic method of investigating the taking of a representative of the government or a law enforcement officer as a hostage was developed. An analysis of theoretical developments was carried out and scientifically based conclusions were formulated thanks to the complex use of general scientific and special methods. The concept of "forensic characteristics of taking a representative of the authorities or an employee of a law enforcement agency as a hostage" is defined, namely, it is emphasized that this is an important component of the forensic methodology, which is a detailed, generalized description of a criminal offense, which is the basis for solving practical tasks that arise during the pre-trial investigation. The significance of the forensic characteristics of taking a representative of the authorities or an employee of a law enforcement agency as a hostage, which consists of two interdependent aspects - theoretical and practical, has been clarified. The theoretical significance lies in the important role of forensic characteristics in the structure of investigation methodology, scientific research and understanding of the criminal offense itself. The practical significance, in turn, manifests itself during the pre-trial investigation, in terms of constructing investigation algorithms, putting forward investigative versions, choosing the fastest and most effective method of solving problems and sending materials to court, with the aim of bringing to justice the guilty persons, for taking a representative of the authorities or an employee of a law enforcement agency as a hostage. Sources of obtaining information to fill in the content of the forensic characteristics of taking a representative of the government or an employee of a law enforcement agency as a hostage have been investigated and determined. Yes, the latter are: documents (written, graphic, digital) and persons (employees of law enforcement agencies or authorities; experts, specialists; other participants in criminal proceedings) The content and structure of the forensic characteristics of taking a representative of the authorities or an employee of a law enforcement agency as a hostage are disclosed. It is emphasized that the forensic characteristics of the investigated criminal offenses are a mandatory structural element of a separate forensic method of their

investigation. It was determined that mandatory elements of the forensic characteristics of the investigated crimes include: the setting of the crime, which includes the time and place of the seizure; the method of preparation, the method of direct execution and the method of concealment of capture; tools and means used by criminals to achieve their criminal intent; traces of crime; identity of the victim; the identity of the criminal; the motive and purpose of taking a representative of the authorities or an employee of a law enforcement agency as a hostage. It was established that the situation includes information about the time and place of the crime. The general concept of "crime scene" is used as a basis in the dissertation research, in relation to which it is suggested to distinguish the place where the hostage was taken, the place of his detention, the place of release of the hostage and the place of detention of the criminal. It is noted that under the method of taking a representative of the authorities or an employee of a law enforcement agency as a hostage, it should be considered the actions of the criminal aimed at achieving the set goal - carrying out the capture, which in turn will contribute to the realization of the set goals of the criminal. It has been found that the methods of arresting a representative of the authorities or a law enforcement officer can be classified into violent, non-violent, open and secret. A definition of the concept of "capturing" and "holding" a person is provided.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Гусева В. О., Прокопенко О. Ю. Теоретичні передумови формування криміналістичної характеристики захоплення представника влади або працівника правоохоронного органу як заручника. *Право і безпека*. 2023. Том 89. № 2. С. 121-132.
- Прокопенко О. Ю. Особливості початку кримінального провадження та етапів розслідування захоплення представника влади або працівника правоохоронного органу як заручника. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка*. 2023. № 1 (101). С. 299-309.
- Прокопенко О. Ю. Тактичні особливості огляду місця події під час розслідування захоплення представника влади або працівника правоохоронного органу як заручника. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2023. Том 103. №4. С. 255-262.
- Прокопенко О. Ю. Особливості використання спеціальних знань при розслідуванні захоплення представника влади або працівника правоохоронного органу як заручника. *Право і безпека*. 2023. №91 (4). С. 139-149.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гусева Влада Олександрівна
2. Vlada O. Gusieva

Кваліфікація: Доктор юридичних наук, професор, 12.00.09**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-8614-1573**Додаткова інформація:** <https://orcid.org/0000-0001-8614-1573>**Повне найменування юридичної особи:** Харківський національний університет внутрішніх справ**Код за ЄДРПОУ:** 08571096**Місцезнаходження:** пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство внутрішніх справ України**Ідентифікатор ROR:****VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів****Офіційні опоненти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Аркуша Лариса Ігорівна
2. Larysa I. Arkusha

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.09**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-0422-6416**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Національний університет "Одеська юридична академія"**Код за ЄДРПОУ:** 20933314**Місцезнаходження:** Фонтанська дорога, буд. 23, Одеса, 65009, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Спіцина Ганна Олександрівна
2. Hanna O. Spitsyna

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.05**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-9131-0642**Додаткова інформація:**

Повне найменування юридичної особи: Національний науковий центр "Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса" Міністерства юстиції України

Код за ЄДРПОУ: 02883133

Місцезнаходження: вул. Золочівська, буд. 8-а, Харків, Харківський р-н., 61177, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство юстиції України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кікінчук Василь Васильович

2. Vasyl V. Kikinchuk

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2241-6384

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Романюк Віталій Володимирович

2. Vitalii V. Romaniuk

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6077-4591

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Щербаковський Михайло Григорович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Щербаковський Михайло Григорович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Невядовський Владислав Олегович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна